

A romantika

Kialakulása, társadalmi háttere,
általános jellemzői

A romantika

- A romantika: egyetemes művészettörténeti korszak és korstílus a XIX. sz. első felében
- Választóvonal a klasszikus és a modern kultúra között
- Romantika: a latin roman=regény szóból származik. Regényesebbé válik a művészet, tág tere nyílik a képzeletnek, álomnak, a titokzatosságnak, a gazdag érzelmeknek.

A romantika

Történelmi háttér

Történelmi háttere

- A XVIII. sz. végének és XIX. sz. elejének viharos eseményei: a fr. forradalom
  - a napóleoni háborúk
  - az 1848-49-es forradalmakmegteremtik történelem iránti érdeklődést, és felfokozzák az egyéni hősiesség szerepét. Reformok, forradalmak és önálló nemzetállamok születésének és egyben az ipari forradalom és a városiasodás korszaka ez.

Történelmi háttere

- Új technikai vívmányok: gőzgép, hajó, vasút
- Erőteljes az ipari fejlődés
- A század 2. fele a kapitalizmus virágkora
- A nagyipar, a kereskedelem, a városok fejlődnek, világvárosok kialakulásának ideje
- A sz. első felét a bizakodás, a társ. fejlődésbe vetett hit jellemzi,
- A '48-as forradalmak leverését csalódottság, kiábrándultság követi.

A romantika

Általános jellemzői

Általános jellemzők

- A középkor misztikus gondolatvilága válik vonzóvá, lovagság, (ókori világos, tiszta felfogás helyett)
- A különleges, egyszeri, egyedi, az újító merészség érdekli az általánossal szemben
- Előtérbe kerülnek az érzelmek, a képzelet, álom, csapongó, fantáziadús gondolkodás
- Elvágódás a múltba, a távoli jövőbe vagy menekülés az egzotikumba

Általános jellemzők

- Távol-keleti kultúrák hatása (orientalizmus)
- Végletekben való gondolkodás: nagy ellentétek jó-rossz, angyali-ördögi, világossötét hangsúlya
- Nemzeti öntudat fontossága: a hősi múlt lelkesítő példáit a jelenre vonatkoztatja, nacionalista eszmék, nemzeti múlt kutatása(nemzeti eposzok) , népi hagyományok felismerése(népművészet)

A romantika

A stílus jellemzői a különböző
művészeti ágakban

A romantika-építészet

- Új épülettípusok: pályaudvar, áruház, bank, gyár
- Vasszerkezetek, üvegcsarnokok,
- Óriási téráthidalások
- Fényigényesség
- Múromok építése
- Gót, keleti, bizánci, mór és román stíluselemek

Ybl Miklós: Plébániatemplom Fót

Feszl Frigyes: Vigadó

A romantika-szobrászat

- Szimbolikus alakok a nemzeti ügyért, a szabadságért harcolnak
- Reprezentáció igénye
- Emlékműkultusz: csoportos kompozíciók, fő-és mellékalakok egyaránt fontosak
- Izsó Miklós: Búsuló juhász

A romantika-festészet

- Történelmi téma
- Életkép
- Fény-árnyék kontraszt
- Drámai helyzetek keresése
- Egzotikum
- A romok festőisége, minden ami ódon
- A tájkép emberi érzelmeket fejez ki
- Kedveli az állatábrázolást

Eugene Delacroix: Villámlástól megrettent ló

Francisco Goya:A korsós lány

Borsos József: Nemzetőr

Madarász Viktor: Hunyadi László siratása

Id. Markó Károly : A puszta

A romantika-zene

- Meglepő, szokatlan harmóniák
- Nagyzenekari hangszerelés
- Az opera virágkora
- Zeneszerzők: Schubert
Brahms
Chopin
Liszt Ferenc
Csajkovszkij
Verdi
Wagner
Erkel Ferenc

A romantika-irodalom 1.

- Az érzelmi világ ábrázolására helyezi a hangsúlyt
- Jellegzetes műfajai: himnusz
  - lírai ballada
  - dal
  - tragédia
  - románc
- Előszeretettel keveri a műfajokat és a hangnemeket: verses regény, végzetdráma, drámai költemény
- Festőiségre, zeneiségre törekvés

A romantika-irodalom 2.

- Töredékesség
  - Egyéniség kultusza: a művész tehetségét nem korlátozhatja semmi, a művész-vátesz, próféta, akinek küldetése van(V. Hugo)
  - Eredetiség igénye: új műveket alkossanak
  - Képzelőerő, fantázia szerepe: valóságból menekülés: a múltba- középkor, lovagvilág
    - saját nemzeti múlt
    - népi kultúra feltárása
(népművészet)
- orientalizmus: Kelet-felé fordulás
- egzotikum
  - fantasztikum, irreális

A romantika szakaszai

1. Korai romantika: 1798-tól kb. 20 éven át a német és az angol irodalomban
2. Nagyromantika: 1815-20-tól bontakozott ki Franciaországban, hatása nagy Európa más országaiban
3. Kései szakasz: 1848 után Európa más országaiban, konkrét vége nincs, a század végén együtt él a realizmussal (V.Hugo, Jókai)